దొంగలు

మనుషులలోని "కొన్ని కొన్ని నికృష్ట మయిన చెడు గుణాలని నమ్మలేం మనం. అవి సహజంగా అందరిలోనూ పుట్టుకతోనే వస్తాయి. కొందరిలో ఆ దుర్గుణాలు ఎక్కువగా వుండటంవల్ల వాళ్ళు దుర్మార్గులుగా లోకానికి విదితమవుతారు. అలాంటి దుర్గుణాలు వున్న వాళ్ళనే మనం దొంగలంటాం, వ్యభిచారులంటాం, మోసగాళ్ళంటాం. కాని మనందరిలో కూడా ఆ చెడు స్వభావాలు సమపాళ్ళలో" వుంటాయి.

సైకాలజీ ప్రొఫెసర్ ఇంగ్లీషులో లెక్చర్ ఇస్తున్నాడు జోరుగా.

క్లాసులో చాల విసుగ్గా వుంది ఆ లెక్చర్. తప్పదు కాబటి పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ అనిపించుకోవాలనే ఆసక్తి వున్నవాళ్ళు కాబట్టి వింటున్నారు. నాకు మాత్రం సైకాలజీ లెక్చరర్ చెప్పే పాఠం ఇంటరెస్టింగ్‌గా వుంది. నోట్స్ రాసుకుంటున్నాను శ్రద్ధగా.

"ఉదాహరణకి దొంగతనం. మొదటి నుంచి దొంగతనం చెడుగానే పరిగణింపబడుతుంది లోకంలో. చాలా నీచమయినది చౌర్యం, అందరూ అసహ్యించుకునే అవినీతి." అని ఆగి ఓసారి ఎఫెక్టుకోసం క్లాసులో మా అందరివంకా చూసి అన్నారు ప్రొఫెసర్.

"అయినా మనందరిలో ఈ దుర్గుణం వుంది. ప్రతీ వ్యక్తిలో ఈ దుర్గుణం — దొంగతనం వుండటం గమ్మత్తు."

పాఠం ఆపి కాసేపు మా అందరి వంకా పరిశీలనగా చూసి మళ్ళీ ప్రారంభించారు లెక్చరర్.

"అవసరం మనిషిలోని ఆ దుర్గుణాన్ని పెలికితీసి, పెంచి పెద్ద చేస్తుంది. ఓ దొంగగా తయారుచేస్తుంది. అవసరం చేత, పరిస్థితులచేత ప్రేరేపింపబడి దొంగగా మిగిలిపోతాడు సమాజంలో.

లేచి నిలబడ్డాను నేను, కొంచెం ధైర్యంగా.

"యస్!"

అడిగారు సైకాలజీ ప్రొఫెసర్ నా వంక చూసి.

"అంటే ప్రతీ వ్యక్తిలో దొంగతనం అనే అవినీతి వుంటుందా సార్?" అడిగాను.

సాధారణంగా సైకాలజీ ప్రొఫెసర్ క్లాసులో ప్రశ్నలు అడగటం అంటే భయం ఎవరికయినా. అందులో లెక్చర్ మధ్యలోలేచి నిలబడి అలా ప్రశ్నలడిగేవాళ్ళు క్లాసు మొత్తానికి ఇద్దరు ముగ్గురు కంటె ఎక్కువ మంది లేరు.

"అవును. అందరిలో వుంది నీలో నాలో. ఈ క్లాసులోని వాళ్ళలో కాలేజీలోని వాళ్ళలో ప్రపంచంలో ప్రతి వ్యక్తిలో వుంది."

నన్ను దళసరి కళ్ళద్దాలలోంచి చూస్తూ చిన్నగా నవ్వి సమాధానం చెప్పారు ప్రొఫెసర్.

"మీరు చెప్పింది నిజమయితే మరి అందరూ దొంగతనాలు చెయ్యాలిగా?" అడిగాను అర్థంగాక.

"తక్కువ మోతాదులో వుంటుంది కాబట్టి అందరికీ అది వృద్ధి అయ్యే ప్రేరేపణ, అవసరం వుండవు కాబట్టి దొంగలుగా మారరు. కాని అంతా కనబడని దొంగలే. సమయానుకూలంగా ఈ గుణం ప్రభావిత మవుతూంటుంది, చేతల్లో, మాటల్లో."

కూర్చోమన్నట్లుగా సౌంజ్ఞ చేసి మళ్ళీ చెప్పటం మొదలెట్టారు, నేను కూర్చున్నాక.

"దొంగల సంగతి వదిలేస్తే మిగతా మంచివాళ్ళలో కూడా దొంగ

తనం చేయాలనే ఆసక్తి దాక్కుని వుంటుంది. చాలా చిత్రంగా అది బయట పడటం మనం చూడవచ్చు."

ఆలోచనగా ఆగారు చెప్పటం. ఓసారి కళ్ళద్దాలు తుడుచుకుని మళ్ళీ పెట్టుకుని తిరిగి ప్రారంభించారు.

"దుర్గుణం మానవుని మనస్తత్వంలో ఓ భాగం, కోపం మనకి తెలియకుండానే ఎలా వస్తుందీ. సంతోషం ఎలా సహజమో, దుఃఖం ఎలా పుట్టుక నుంచే వస్తుందో, పగ మనసుని ఎలా విడదీయలేనిదో అలాగే ఇదీ పుట్టుకతోనే వస్తుంది అందరికీ.

మీకు ఉదాహరణలు ఇస్తేకాని ఈ భాగం పూర్తిగా అవగతమవదు. ఓ చిన్న కథ చెప్తాను." కథనగానే ఉత్సాహంగా వినసాగాను. చిన్న చిన్న పిట్టకథలు ప్రొఫెసర్ బాగా చెప్తారు. చెప్పే విషయానికి నప్పేలా.

"ఒకసారి ఓ రాజుగారు తన రాజ్యంలో ఎక్కువ దొంగతనాలు చేసిన ఓ దొంగని విచారించి మరణశిక్ష విధించాడు. ఆ దొంగని కడపటి కోరిక ఏదయినా వుంటే కోరుకొమ్మని అడిగాడు. లోకంలో అంతవరకూ కనీసం ఓ చిన్న దొంగతనమయినా చెయ్యని వ్యక్తిచేత తనని ఉరి తీయించమని కోరాడు దొంగ. అలాంటివాళ్ళకోసం దేశం అంతా గాలించారు, ఏళ్ళు గడుస్తున్నాయి. అయినా ఎవరూ దొరకలేదు అలాంటివాళ్ళు. చివరికి ఆ దొంగ ఖైదులోనే మరణించాడు ఆయువు తీరి. ఉరి తీయబడ లేదు. ఆఖరికి ఆ రాజుగారుకూడా ఎప్పుడో ఓ దొంగతనం చేశాడు.

"రాజుగారు కూడా దొంగతనం చేశారంటే నేను నమ్మలేను," అన్నాను నేను మళ్ళీ లేచి నిలబడి.

"అంత ఐశ్వర్యవంతుడికి దొంగతనం చేసే అవసరం ఎందుకు వచ్చిందని అనుమానమా ?"

నా వంక చిరునవ్వుతో చూస్తూ అడిగారు సైకాలజీ ప్రొఫెసర్. "అవును" అన్నాను కూర్చుని.

"అక్కడే సైకాలజీ సబ్జెక్ట్ ప్రవేశిస్తుంది. మీరు అనేక బలహీనతల గురించి చదువుకున్నారు. దొంగతనం కూడా బలహీనతే. బలహీనత ప్రేరేపిస్తుంది దొంగతనాన్ని. ఆ బలహీనత సాధారణంగా 'పేదరికం' రూపంలో వుంటుంది. ప్రగాఢమయిన 'కాంక్ష' రూపంలో వుండి ఏదయినా కోరుకున్నది కొనలేనిదయితే దొంగతనం చేయిస్తుంది. ఇలా చాలా రూపాల్లో వుంటుంది వాటిల్లో ఓ రూపం 'అలవాటు.'

మీలో చాలామందికి జ్ఞాపకం ఉండే ఉంటుంది. ఇంగ్లండు పరిపాలించిన కింగ్ జార్జికి దొంగతనంచేసే అలవాటు ఉండని. సువిశాలమయిన బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యం అధినేత, చక్రవర్తి ఏది కావాలంటే అది లభ్యమవుతుంది అలాంటి ఉన్నతుడికే 'చౌర్యం' అబ్బింది. ఎప్పుడయినా విందులకి వెళ్ళినపుడు విలువయిన వస్తువులు, బంగారు వెండి లోహాలతో తయారయిన ఫోర్క్స్, స్పూన్సు మొదలయినవి దొంగిలించకుండా వుండలేకపోయేవాడు."

ఓసారి పూపిరి పీల్చుకుని మళ్ళీ చెప్పడం సాగించాడు సైకాలజీ ప్రొఫెసర్.

"మొన్నీమధ్య ఎక్కడో చదివాను. సౌదీ అరేబియా యువరాణి ఫెలిషల్ లండన్‌లో షాపింగ్‌కి వెళ్ళినప్పుడు, ఓ అండర్‌వేర్ దొంగిలించింది."

క్లాసులో మగస్టూడెంట్స్ చాలామంది పైకే నవ్వారు, ఆపుకోలేక.

"ఆమెని కోర్టులో హాజరు పరచి, జరిమానా విధించారు. అక్కడే మూర్ఛపోయింది. లుక్ ఎట్ ది సైకాలజీ ఆఫ్ ఎ హ్యూమన్ బీయింగ్. ఆ చిన్న అండర్‌వేర్ కొనలేనంత పేదరాలు, అశక్తురాలు కాదు. అయినా దేనికి ఆ దొంగతనం చేసినట్లు. అలవాటువల్ల అలవాటే బలహీనత మరి."

మౌనంగా అంతా ప్రొఫెసర్ చెప్పే పాఠం వింటూండిపోయారు.

"మన నిత్యజీవితంలో ఎన్నో సంఘటనలు చూస్తూంటాం.

పెళ్ళిళ్ళల్లో అప్పుడే కొన్న మంచి ఖరీదయిన నబ్బు, నీళ్ళ గదిలో మర్చిపోతే తర్వాత కనబడదు. ఆఫీసర్స్ క్లబ్‌లో పైలట్ పెన్ మర్చిపోతే మర్నాడు నాకు తెలియదంటే నాకు తెలియదంటారు. ఆఫీసుల్లోంచి ఉద్యోగులు పెన్సిల్స్, కాగితాలు ఇంటికి పట్టుకు పెళ్తారు తమ పిల్లలకి, దొంగతనంగా. ఇలాంటి ఉదాహరణలు ఎన్నయినా ఇవ్వచ్చు కాని టైంలేదు."

ఓసారి చేతి గడియారం వంక చూసుకుని ముగించారు సైకాలజీ ప్రొఫెసర్.

"సో స్టీలింగ్ ఈజ్ ఎ పార్ట్ ఆఫ్ అవర్ నేచర్. మనుష్యుడు పుట్టినప్పుడే దొంగతనం పుట్టింది. మనిషి జీవితంలో ప్రతిచోటా, ప్రతి భాగంలో ఎక్కడో ఓచోట దొంగతనం దాగి వుంటుంది. కాని దాన్ని దొంగతనంగా భావించరు, వీళ్ళ సంగతి ఎవరూ పట్టించుకోరు అంతగా, వీళ్ళవల్ల ప్రమాదం తక్కువ కాబట్టి."

"మిగతావాళ్ళకోసమే పోలీసులు, సైనికులు, న్యాయస్థానాలు అంతర్జాతీయ తీర్పు సంఘాలు మొదలయినవి. తర్వాత క్లాసులో ఈ ఛాప్టర్ ముగిస్తాను. దట్సిట్."

సైకాలజీ ప్రొఫెసర్ బయటకి నడవగానే అందరూ పుస్తకాలు మూసి లేచారు. అంతదాకా నిశ్శబ్దంగా వున్న క్లాస్ మాటలతో నిండి పోయింది.

"బోరు కొడతాడు ఈ ముసలాడు ఎప్పుడొచ్చినా." అన్నారు ఎవరో నాతో.

చిన్నగా నవ్వి అన్నాను అతనితో.

"ఈ సబ్జెక్టే అంత అసలు మీరు మరో సబ్జెక్టు ఎన్నుకోవలసింది."

కేంటిన్ వైపు నడిచాను ఆయన చెప్పిన థియరీ నమ్మదగ్గదా, కాదా

అన్న విషయం మీద మర్నాడు ఉదయమే ఓ స్థిరాభిప్రాయానికి రాగలి గాను.

* * *

కోటీలో బస్ టెర్మినస్‌లో, బస్సు కోసం ఎదురు చూస్తున్నాను ఉదయం పదిన్నరకి, లక్‌డికాపూల్ వెళ్ళే బస్సు కోసం.

అక్కడే దగ్గరలో వున్న ఓ గవర్నమెంట్ ఆఫీసులో కొంచెం పని వుండటంవల్ల.

ఆర్. టి. సి టెర్మినస్‌లోకి వచ్చి నూట ఇరవై రెండో నంబరు బస్సు.

బస్సులోని వాళ్ళందరూ దిగగానే బస్సు ఎక్కి కూర్చున్నాను. డ్రైవర్ వెనకాలే వున్న మూడుసీట్ల రోస్ వదిలి, నాలుగో రో లోని సీట్లో కూర్చున్నాను, ఎడంవైపు కిటికీ దగ్గర.

హైద్రాబాద్‌లోని ఏ సిటీ బస్సులో నయినా అది నా ఫేవరేట్. ఎందుకంటే ఇంకా బ్రహ్మచారిని గనక, ఆ మొదటి మూడు సీట్ల రోస్ ఆడవాళ్ళకి ప్రత్యేకింపబడటంవల్ల దగ్గరగా కూర్చుని వాళ్ళని చూస్తుంటే అదో ఆనందం.

నా పక్కనే షేర్వాణీ, పైజమా, కుచ్చుటోపీలలో వున్న ఒకతను కూర్చున్నాడు, చేతిలో ఏదో ఉర్దూ దినపత్రికతో. అతను కూడా బస్సు కోసం నాతోపాటు ఎదురు చూసినవాళ్ళలో ఒకడు.

అయిదు నిమిషాల తర్వాత బస్ కదిలింది కండక్టర్ రెండు బెల్స్ కొట్టగానే. నేను ఓపికగా ఎదురు సీట్లో కూర్చుని వున్న గౌనులోని అమ్మాయిని చూస్తుండగా అడిగాడు కండక్టర్.

"యస్. టికెట్."

"లకిడికాపూల్" ఇరవై పైసలబిళ్ళ అందించి అన్నాను. కండక్టర్ టిక్కెట్ చింపి అందించాడు నాకు. డబ్బు బేగ్‌లో వేసుకుని.

"అప్ కహాఁతక్ ?"

నా పక్కన కూర్చునున్నతన్ని అడిగాడు కండక్టర్.

"స్టాఫ్."

చెప్పాడు అతను ఉర్దూ పేపరులోంచి తల ఎత్తకుండానే.

"ఠీక్ హై"

కండక్టర్ ముందుకు వెళ్ళిపోయాడు. బస్‌లో చాలా రష్‌గా వుండటంవల్ల, మిగతా వాళ్ళకి టికెట్స్ ఇస్తూ. నేను కిటికీలోంచి బయటికి చూస్తూ కూర్చున్నాను.

అబిడ్స్‌లో ఆగింది బస్. తోసుకుని ఎక్కుతున్నారు చాలామంది, దిగేవాళ్ళని దిగనివ్వకుండా. ఆఫీస్ అవర్స్ కాబట్టి బాగా రష్‌గా వుంది, బస్ బయట లోపల కూడా.

బస్ కదులుతూండగా అరిచారు ఎవరో.

"నా పర్స్ !"

కండక్టర్ ఒక బెల్ కొట్టాడు, బస్సు ఆగిపోయింది వెంటనే.

"నా పర్సు కొట్టేశారు ఎవరో."

ఓ ముప్ఫై ఏళ్ళతను అరిచాడు కిందికి దిగుతూ. చాలామంది అడుగుతున్నారు ఖంగారుపడుతున్న అతన్ని అనేక ప్రశ్నలు. అతను సమాధానం చెప్పకుండా, కింద గుంపులో కలసిపోతున్న ఓ ఇరవై ఏళ్ళ కుర్రాడి చెయ్యి పట్టుకున్నాడు గట్టిగా. ఆ కుర్రాడి బనియన్‌లోంచి పర్స్‌తీసాడు అతనే.

"దొంగ రాస్కెల్."

చాచి లెంపకాయ కొట్టాడు పర్స్ దొరికినతను ఆ దొంగని కసతీరా. నాలుగయిదు చేతులు పడ్డాయి. ఆ దొంగ మీద. బాధగా అరుస్తున్నాడు ఆ దొంగ. పారిపోకుండా ఇద్దరు పట్టుకుంటే తంతున్నారు.

కండక్టర్ బెల్‌కొట్టాడు. బస్సు కదిలింది. అంత గొడవవుతున్నా ఉర్దూ పత్రికలోంచి తలఎత్తలేదు నా పక్కన కూర్చున్నతను. తల వెనక్కితిప్పి ఆ కనబడేదాకా చూస్తూండిపోయాను నేను.

బాగా తన్ని తర్వాత పోలీసులకి అప్పచెప్తారు బహుశా. లేదా అలా వదిలేసే వెళ్ళిపోతారు ఎవరి దోవన వాళ్ళు. వాడు తన దురదృష్టాన్ని తిట్టుకుని మళ్ళీ ఇంకో చోట ప్రయత్నం చేస్తాడు. సైకాలజీ ప్రొఫెసర్ ఇచ్చిన లెక్చర్ గుర్తుకొచ్చింది.

పరిస్థితులు ప్రేరేపించి ఉంటాయి అతన్ని దొంగతనానికి. అతనిలోని దొంగబుద్ధి పేదరికంవల్ల అభివృద్ధి చెంది వుంటుంది.

అయిదు నిమిషాల తర్వాత బస్ దిగాను లక్‌డికాపూల్ బస్‌స్టాప్‌లో. దగ్గిరే వున్న ఓ హోటల్‌లో కాఫీ తాగి నేను వెళ్ళవలసిన గవర్నమెంట్ ఆఫీస్‌కి వెళ్ళాను.

నాకు పనివున్న సెక్షన్‌లోకి వెళ్ళాను. నా కాగితం ఎవరి దగ్గర వుందో వాళ్ళు ఇంకా రాలేదు. ఆఫీస్ టైం దాటినా గవర్నమెంట్ ఆఫీస్‌లో ఆలస్యం సహజం కాబట్టి, గవర్నమెంట్ కాలం దొంగతనం చేస్తున్నారు ఉద్యోగులు అనుకున్నాను సైకాలజీ ప్రొఫెసర్ చెప్పిన మాటలు అన్వయించుకుంటూ.

బయటకి వెళ్ళి మరో అరగంట తర్వాత వచ్చాను, ఒకరిద్దరు స్నేహితులని కలిసి. స్నేహితులతో మాట్లాడుతూండగా ఇంగ్లీష్‌లో నా ఫేవరేట్ టైటిల్ ట్యూన్ తెలుగులో వినబడటంవల్ల అబ్బురబడ్డాను.

నా స్నేహితులు చెప్పారు, తెలుగు మ్యూజిక్ డైరెక్టర్ ఆ కమ్మటి ఇంగ్లీష్ ట్యూన్ కాపీకొట్టి వుంటారని.

'దొంగతనం' అనుకున్నాను మనసులో. మళ్ళీ తిరిగి వెళ్ళాను ఆ సెక్షన్‌లోకి. ఇందాక ఖాళీగా వున్న సీట్‌లో ఒకతను కూర్చుని వున్నాడు. అతని దగ్గరే నాకు సంబంధించిన పేపర్ వుంది.

ఇదివరకెప్పుడూ అతన్ని ఆ సీట్‌లో చూడకపోయినా గుర్తుపట్టాను' చూడంగానే నా పేపర్ సంగతి అడిగాను.

నన్ను తేరిపారజూసి అన్నాడు నిర్లక్షంగా!

"మరోవారం రోజులాగిరండి. మీ పేపర్‌కన్నా ఇంకా ముందు వచ్చిన పేపర్లు చాలా అవుట్ స్టాండింగ్‌లో వుండిపోయాయి."

వీలయినంత త్వరగా నా పేపర్ సంగతి చూడమని చెప్పి బయట పడ్డాను.

ఇందాకా కోటీనుంచి లక్డీకాపూల్ దాకా నాతోపాటు, నా పక్కనే కూర్చుని ప్రయాణంచేసిన పెద్దమనిషే ఆయన.

సూపరింటెండెంట్ కాబట్టి అయిదారు వందలు తక్కువ లేకుండా వస్తుంది జీతం నెల నెలా. నాకు గుర్తుకువచ్చింది బస్‌లో సంభాషణ. 'ఆప్ కహాఁతక్' కండక్టర్ ప్రశ్న. 'స్టాప్ ఆయన జవాబు'

స్టాఫ్!

స్టాఫ్‌కాదు అతను. ఆర్. టి. సి. లో పనిచేసే ఉద్యోగులు, సిటీ బస్సుల్లో బస్ టిక్కెట్స్ కొనక్కరలేదు. ఉచితంగా ప్రయాణంచేయవచ్చు. కండక్టర్ టిక్కెట్ అడిగినప్పుడు తమ స్టాఫ్‌ననీ ఆర్. టి. సి. లో పని చేసే ఉద్యోగినని, అబద్ధం ఆడాడు అతను.

అబద్ధం ఆడాడు. దేనికి?

డబ్బు ఆదా చేసేందుకు.

ఎంత?

ఇరవై పైసలు.

ముష్టి ఇరవై పైసలు ఆదా చేసేందుకు అబద్ధం ఆడి టిక్కెట్ కొనలేదు అతను. చాలా రష్‌గా వుండటంవల్ల, అతనిలోని పెద్దమనిషి తరహాని చూసి, కండక్టర్ నమ్మకంతో 'స్టాఫ్ ఐడెంటిటీ కార్డ్' తనిఖీ చెయ్యలేదు.

చెయ్యడని కూడా తెలుసు అతనికి అందుకే ధైర్యంగా అబద్ధం ఆడాడు.

ఎందుకు కొనలేదు ?

సైకాలజీ ప్రొఫెసర్ మాటలు చెవుల్లో మోగాయి. ఇదీ ఒకవిధంగా దొంగతనమే ఆర్. టి. సి. సర్వీస్‌ని దొంగతనం చేయడంలాంటిదే, టిక్కెట్ లేకుండా, ఉచితంగా ప్రయాణం చేయడం.

చెకింగ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ పట్టుకుంటే ఇరవై పైసల టిక్కెట్ కొనిపి స్తాడు అంతే. ఆబిడ్స్‌లోని పిక్‌పాకెటర్‌ని కొట్టినట్లు కొట్టరు ఈ దొంగని.

ఇరవై పైసలు ఆదా చేద్దామని కాదు. అతనిలోని దొంగబుద్ధి. అంతే కారణం. బలహీనతకి లొంగనివాడెవడు లోకంలో ?

నాకు నమ్మకం కలిగింది ఎందుకు సైకాలజీ ప్రొఫెసర్ చెప్పిన పిట్టకథలోని రాజుగారు దొంగతనం చేసాడో. ఎందుకు చక్రవర్తి, కింగ్ జార్జ్ ఫోర్త్, స్వాన్స్ దొంగతనం చేసాడో. ఎందుకు సౌదీ అరేబియా యువరాణి అండర్‌వేర్ దొంగతనం చేసిందో. రోజూ నేను చేస్తున్న చేతల్లో ఎందుకు దొంగతనపు చేష్టలు నిండివున్నాయో....?

మానవుని మనస్తత్వంలో కొద్దో గొప్పో దొంగబుద్ధి నిద్రాణమై వుంటుంది ఎప్పుడూ, అన్నది విదితమైంది నాకు !

(యువ 1975)